

*Fig. 2. Torenvormige wormhoop uit de buurt van Nice, gemaakt van aarde, waarschijnlijk door een Perichaeta-soort.
Kopie van een foto.*

En dr. King die dit zorgvuldig bekeek zag nooit zelfs maar het kleinste stukje blad zo naar binnen gesleept worden.¹ Noch kon enig spoor gevonden worden van wormen die aan de buitenkant van de toren rondgekropen hadden op zoek naar bladeren; en hadden ze dat wel gedaan dan zouden er bijna zeker sporen achtergelaten zijn op de top want deze bleef zacht. Hieruit volgt echter niet dat deze wormen geen bladeren hun gang in slepen tijdens een ander seizoen waarin zij geen torens opbouwen.

Op basis van de verschillende bovenstaande gevallen kan men er nauwelijks aan twijfelen dat wormen aarde eten, niet alleen om hun gangen te maken maar ook om voedsel te verkrijgen. Hensen echter concludeert uit zijn analyses van humuslagen dat wormen waarschijnlijk niet kunnen leven van gewone humus hoewel hij toegeeft dat ze in zekere mate gevoed kunnen worden door bladaarde.² Maar we hebben gezien dat wormen gretig rauw vlees, vet en dode wormen verslinden; en het kan nauwelijks zo zijn dat gewone humus niet vele eieren, larven en kleine levende of dode schepselen, sporen of cryptogame planten bevat, en micrococen zoals die welke salpeter leveren. Deze verschillende organismen kunnen, samen met wat cellulose van bladeren en wortels die niet helemaal vergaan zijn, er de oorzaak van zijn dat zulke grote hoeveelheden humus door wormen worden gegeten. Het is de moeite waard er hier aan te herinneren dat bepaalde soorten van *Utricularia*, Blaasjeskruid, die op vochtige plaatsen in de tropen groeien, blaasjes bezitten die prachtig geconstrueerd zijn om heel kleine onderaardse dieren te vangen; en deze vallen zouden niet ontwikkeld zijn tenzij er veel kleine dieren in die bodem leven.

[111]

---

¹ Dr. King gaf me enkele wormen die in de buurt van Nice verzameld waren en die, denkt hij, deze wormhopen gemaakt hadden. Ze werden naar monsieur Perrier gestuurd die zo vriendelijk was ze voor mij te onderzoeken en te benoemen: het waren *Perichaeta affinis*, inheems in Cochinchina, China en de Filippijnen; *P. luzonica*, inheems in Luzon op de Filippijnen; en *P. houletti* die leeft in de buurt van Calcutta. Monsieur Perrier informeerde me dat *Perichaeta*-soorten ingeburgerd zijn in de tuinen van Montpellier en Algiers. Nog voor ik enige reden had om te veronderstellen dat de torenvormige wormhopen uit Nice gemaakt waren door in die streek niet inheemse wormen, was ik zeer verbaasd te zien hoezeer ze leken op wormhopen die mij toegestuurd waren uit de buurt van Calcutta waarvan bekend is dat *Perichaeta*-soorten er veel voorkomen.

² 'Zeitschrift für wissenschaft. Zoolog', B. xxviii. 1877, p. 364.